

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

ช่วงเวลาครึ่งศตวรรษที่ผ่านมาได้มีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างมาก ทั้งในด้านของ ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบสังคมระบบเศรษฐกิจและการเมืองซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้มีผลกระทบ ต่อสภาพการดำเนินชีวิตของคนไทยอย่างรุนแรง จากเดิมคนไทยมีวิถีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย ทำมาหากินกันตามสบาย มีความสุขกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อม มีน้ำใจไมตรีช่วยเหลือเกื้อกูล กันและกันได้แปรผันมาเป็นชีวิตที่ต้องแก่งแย่ง แข่งขันกันทำมาหากิน และแสวงหาโอกาสเพื่อ ประโยชน์ส่วนตนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อความอยู่รอดความสุขสบายและความปลอดภัยของชีวิตผนวก กับการรับวัฒนธรรมจากต่างชาติเข้ามาในสังคมไทย ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางคตินิยมของ การดำรงชีวิตอย่างกว้างขวาง เช่น นิยมยกย่องผู้มีอำนาจ ผู้มีความร่ำรวยทางฐานะความเป็นอยู่ ผู้มีชื่อเสียงและการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก ยอมทำทุกวิถีทางเพื่อการแสวงหาผลประโยชน์ อำนาจและชื่อเสียง โดยไม่คำนึงถึงว่าเป็นการเบียดเบียนผู้อื่นทุจริตฉกฉวยหมายหรือผิดศีลธรรมหรือไม่ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความเสื่อมโทรมทางด้านจริยธรรมของประชาชนทั้งสิ้น ซึ่งทำให้เกิด ปัญหาต่อสังคมเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน และการเปลี่ยนแปลงของสังคมนี้เองเป็นเหตุให้ระดับของศีลธรรม จริยธรรมลดต่ำลงและยอมเป็นตัวชี้ให้เห็นเด่นชัดอีกด้วยว่า คนไทยให้ความสำคัญต่อการประพฤติ ปฏิบัติตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาลดลงไปจากเดิมอย่างมาก

พฤติกรรม ที่ทำให้สังคมขาดความสงบสุขที่เห็นกันแพร่หลายในสังคมปัจจุบันอย่างมากมาย เช่น การลักทรัพย์ การทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงในวงราชการ และเอกชน การโกงภาษี การติดสินบน การเสพและค้าขายสิ่งเสพติด การค้าขายสิ่งผิดกฎหมาย และของหนีภาษี การค้าประเวณี การทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ซึ่งนอกจากจะมีสาเหตุมาจากสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้แก่ ความ บีบคั้นทางเศรษฐกิจการขาดแคลนทรัพยากร การหลั่งไหลเข้ามาของวัฒนธรรมตะวันตก และการขาด แบบอย่างที่ดีสำหรับเยาวชนจะนำไปปฏิบัติแล้ว ยังมีสาเหตุมาจากตัวผู้กระทำผิดเองด้วยที่มีความ โลกเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนโดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนที่จะเกิดขึ้นกับผู้อื่นขาดคุณธรรม ขาดเมตตา ธรรมและไม่สามารถหักห้ามใจไม่ให้อำนาจความผิดหรือความชั่วได้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าถ้าเราไม่มี มาตรการในการที่จะแก้ไขหรือปรับปรุง หรือพัฒนาด้านจิตใจของคนในสังคมให้สูงขึ้น สังคมไทยของ เราก็จะมีแต่ความสับสนวุ่นวายและเสื่อมโทรมมากขึ้นเรื่อยๆ แต่การที่จะพัฒนาจิตใจของผู้ใหญ่นั้นเป็น สิ่งที่ทำได้ยากดังสุภาษิตที่ว่า "ไม้อ่อนดัดง่าย ไม้แก่ดัดยาก" ดังนั้นเราจึงควรหันมาพัฒนาจิตใจ

ปลูกฝังศีลธรรมจริยธรรมให้แก่เยาวชนของชาติที่กำลังจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต ซึ่งการที่จะกระทำนี้เป็นหน้าที่—และความรับผิดชอบร่วมกันของทุก ๆ ฝ่าย ทั้งด้านครอบครัว โรงเรียน วัด สื่อมวลชน ตลอดจนสถาบันและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษามักได้รับการพิจารณาว่าเป็นสถาบันที่มีบทบาทเด่นที่สุด ในการเสริมสร้างจริยธรรมให้กับเยาวชนและถือว่าเป็นหน้าที่หลักอย่างหนึ่ง โดยเริ่มจากด้านการให้การศึกษาที่เน้นหนักด้านจริยธรรมพิจารณาถึงการเสริมสร้างจริยธรรมในโรงเรียนเท่าที่ผ่านมาพบว่า การสอนจริยธรรมในโรงเรียนกลับมีจุดอ่อนหลายประการที่ทำให้ระบบการศึกษาทำหน้าที่นี้ได้ไม่สมบูรณ์ เช่น

1. **หลักสูตร** เนื้อหาของวิชาจริยศึกษามีสัดส่วนน้อยมาก เมื่อเทียบกับวิชาอื่น ๆ ธีระพร (2525) ได้วิเคราะห์น้ำหนักของวิชานี้ในหลักสูตรการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและระดับประถมศึกษาไว้อย่างชัดเจนว่า "แนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กฉบับ พ.ศ. 2524 จัดการเสริมสร้างจริยธรรมในหมวดวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย และให้น้ำหนักประมาณหนึ่งในเจ็ดของหมวดนี้ ดังนั้นเมื่อเทียบกับเนื้อหาทั้งหมด การสร้างเสริมลักษณะนิสัยก็ยังเป็นเพียงหนึ่งในสี่ ของเนื้อหาโดยส่วนรวม และจัดวิชาจริยศึกษาไว้ในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ซึ่งกลุ่มนี้มีน้ำหนักแตกต่างกันไปตามระดับชั้น คือ ร้อยละ 25 สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ประถมศึกษาปีที่ 4 และร้อยละ 20 สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ถึงประถมศึกษาปีที่ 6 และกลุ่มวิชานี้ก็เป็นเพียง 1 ใน 5 ของเนื้อหาทั้งหมดในระดับประถมศึกษา ดังนั้นจะเห็นว่าน้ำหนักที่ให้กับการสร้างเสริมจริยธรรมยังอยู่ในระดับต่ำมาก" เพราะจริยธรรมมีความสำคัญอย่างยิ่งในการช่วยพัฒนาจิตใจดังเช่น มนัส (2521) ได้กล่าวว่า "การเสริมสร้างจริยธรรมนั้นควรให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาที่เน้นด้านจริยศึกษาเป็นอันดับแรก เพื่อบุคคลจะได้เกิดความรู้สึกผิดชอบต่อส่วนรวมอันเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป"

ในระดับมัธยมศึกษาก็เช่นเดียวกัน แม้ว่าวิชาจริยศึกษาจะจัดไว้เป็นวิชาบังคับแต่ก็มีเนื้อหาเป็นเพียงหนึ่งในสี่ของหมวดสังคมศึกษา และหมวดวิชานี้ก็มีหน่วยการเรียนรู้เพียง 2.5 หน่วย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 15.6 ของหน่วยการเรียนรู้ที่นักเรียนต้องเรียนในหนึ่งภาคการศึกษาเท่านั้น นอกจากนี้เนื้อหาในบทเรียนทางจริยศึกษายังไม่ได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัยสอดคล้องกับธรรมชาติ และความต้องการของผู้เรียนและไม่ดึงดูดใจเท่าที่ควรบทเรียนเหล่านี้จึงกลายเป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่ายสำหรับผู้สอนและผู้เรียน

2. **วิธีสอน** จุดมุ่งหมายในการสอนจริยธรรมไม่เหมือนกัน จุดมุ่งหมายในการสอนวิชาบางวิชาที่เพียงแต่ให้นักเรียนจำข้อเท็จจริงเข้าใจและปฏิบัติได้ก็ใช้ได้แต่วิชาจริยธรรมศึกษา นอกจากผู้เรียนจะบรรลุขั้นตอนดังกล่าวแล้ว ผู้เรียนจะต้องเกิดความรู้สึกและเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมใหม่ไปในทางที่ดีด้วย แต่การสอนในโรงเรียนเท่าที่ผ่านมาพบว่ายังใช้วิธีการสอนที่ไม่ได้ผลเพราะใช้วิธีสอนโดยครูมีบทบาทมีอำนาจเด็ดขาดเพียงผู้เดียว (อานวยและชยันต์, 2528) และแสง (2522) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้การเรียนการสอนวิชานี้ไม่บรรลุจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตรไว้ว่า "ถ้าสังเกตการเรียน

การสอนในแขนงจริยศึกษาในปัจจุบัน จะเห็นได้ทันทีว่าเรากระทำกันในระดับสัญญาหรือความจำเท่านั้นครูผู้สอนทำหน้าที่เพียงให้ข่าวสาร และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพุทธประวัติ ศาสนพิธี ศิล ขัธธรรม และวัฒนธรรมแขนงต่าง ๆ แก่นักเรียน นักเรียนก็ทำหน้าที่เพียงจำข่าวสารและข้อเท็จจริงเหล่านั้นไว้เมื่อถึงเวลาสอบไล่ ครูก็ออกข้อสอบเพื่อจะทดสอบความจำของนักเรียน ถ้านักเรียนจำได้มากเป็นทีพอใจก็สอบได้

วิธีการสอน และการประเมินผลดังกล่าว ไม่สามารถทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกันระหว่างความรู้ความเข้าใจ ทศนคติ และพฤติกรรมได้ เพียงแต่หวังว่าเมื่อผู้เรียนมีความรู้แล้วจะเกิดความสำนึกด้านจริยธรรม และคงจะมีพฤติกรรมกาปฏิบัติที่ดีงามตามมา

3. ผู้สอน ส่วนใหญ่ครูที่ทำหน้าที่สอนจริยธรรมไม่ได้รับการเตรียมมาโดยเฉพาะ และไม่มีความรู้ทางด้านนี้เพียงพอ บางโรงเรียนจะมอบหมายให้ครูที่ไม่ถนัดวิชาใดวิชาหนึ่งมาสอนจริยธรรมครูเองก็ขาดความเข้าใจและความมั่นใจในเนื้อหาวิชาและวิธีสอน จึงมองว่าเป็นหน้าที่ที่น่าเบื่อหน่ายมากนอกจากนี้ครูยังไม่ได้เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ักเรียน ไม่ปฏิบัติในสิ่งที่ตนสอนทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสนในจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับ บุญยิ่ง (2520) กล่าวถึงสภาพการสอนจริยธรรมไว้ว่า "การสอนจริยธรรมไม่ได้รับการพัฒนาให้ก้าวหน้าเท่าที่ควร ผู้สอนยังขาดความรู้เกี่ยวกับกลวิธีสอน ขาดอุปกรณ์ทำให้การสอนจริยธรรมไม่ได้ผลตามเป้าหมาย" และดวงเดือน และคณะ (2520) ได้กล่าวว่า "การสร้างเสริมจริยธรรมให้กับเยาวชนยังขาดการปลูกฝังด้านจิตวิทยาอย่างมีประสิทธิภาพ และมีได้มี การพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการปลูกฝังเจตคติที่สำคัญต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมเท่าที่ควร นอกจากนี้มีสาเหตุที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ที่ทำให้การจัดจริยศึกษาไม่ได้ผลเท่าที่ควร คือผู้ทำการฝึกอบรมจริยธรรม ได้แก่ ครู อาจารย์ บิดา มารดา ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักจิตวิทยา และมีการพัฒนาจิตใจของมนุษย์ ถ้าผู้ปฏิบัติหน้าที่เหล่านี้ได้เข้าใจถึงธรรมชาติ และหลักจิตวิทยาในการพัฒนาจิตใจ เช่น รู้จักเลือกเนื้อหา วิธีสอน และเลือกใช้อุปกรณ์ให้เหมาะสมกับ ระดับโครงสร้างทางจริยธรรม ระดับสติปัญญา ระดับวุฒิภาวะทางอารมณ์ รวมทั้งประสบการณ์ทางสังคมของบุคคล ย่อมทำให้เกิดการพัฒนาด้านจริยธรรมในเยาวชนให้สูงขึ้นแน่นอน"

จะเห็นได้ว่าจริยธรรมเป็นส่วนหนึ่งของการให้การศึกษา และมีผลต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะเยาวชนซึ่งมีส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศ ที่กำลังอยู่ในระหว่างการศึกษา และเป็นผู้ที่กำลังพัฒนาทางจริยธรรม โดยได้รับอิทธิพลจากสถาบันการศึกษาและอิทธิพลรอบ ๆ ตัวเด็ก ดังนั้นเพื่อให้ทันต่อสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนับวันจะทวีความรุนแรงขึ้นเป็นลำดับการอบรมจริยธรรมในสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องอาศัยวิธีการเทคนิคต่าง ๆ ที่จะส่งผลต่อการปลูกฝังจริยธรรมแก่เด็กให้มีคุณลักษณะที่ตอบสนองต่อนโยบายของรัฐบาลได้เป็นอย่างดี แต่การปลูกฝังหรือให้ความรู้แก่เด็กเพียงอย่างเดียวนั้นไม่ถือว่าเป็นการเพียงพอสำหรับการพัฒนาจริยธรรมในตัวเด็ก เราควรจะให้เด็กได้เข้าใจอย่างลึกซึ้ง และสามารถแสดงพฤติกรรมออกมาในทางที่ดี ที่ถูก ที่ควรด้วย จึงจะถือว่า

ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาจริยธรรม เพราะถ้าเพียงแต่เด็กรู้ว่าอะไรดี อะไรถูก อะไรควร แต่ไม่แสดงออกตามที่รู้ หรือกลับแสดงออกตรงข้ามก็ไม่มีประโยชน์เลยในการปลูกฝังจริยธรรม ดังนั้น พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกมานั้นเป็นสิ่งที่จะตัดสินได้ว่าเด็กมีความรู้ และความเข้าใจในเรื่องจริยธรรม อย่างแท้จริงเพราะการที่คนเราจะแสดงพฤติกรรมอะไรออกมานั้น จะต้องผ่านกระบวนการคิด หรือกระบวนการทางสมองแล้วจึงจะแสดงออกมานั้นคือตัวของเขาจริง ๆ แต่การที่เด็กสามารถบอกได้ แต่เพียงว่า อะไรถูก อะไรผิดนั้นยังไม่เป็นเครื่องยืนยันถึงการมีจริยธรรมอย่างแท้จริงได้ ดังนั้นสิ่งที่จะเป็นเครื่องพิสูจน์ได้ว่า เด็กมีจริยธรรมอย่างแท้จริงนั้นต้องดูจากการกระทำหรือพฤติกรรมของตนเอง จึงจะถูกและแน่นอน

พฤติกรรมที่มนุษย์มีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับบุคคลอื่นที่อยู่ร่วมกันในสังคมนั้นมีมากมายหลายรูปแบบ แบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ใหญ่ ๆ คือ

1. พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอำนาจ และการปกครองที่บุคคลหนึ่ง หรือกลุ่มหนึ่งกระทำกับบุคคลอื่น ๆ เรียกว่า พฤติกรรมทางการเมือง (กรมล, 2515)
2. พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิต (Production) การบริโภค (Consumption) การแลกเปลี่ยน (Exchange) และแจกจ่าย (Distribution) รายได้หรือผลิตผลที่สังคมสร้างขึ้นมา เรียกว่า พฤติกรรมทางเศรษฐกิจ (สุธี, 2521)
3. พฤติกรรมที่มนุษย์ปฏิบัติต่อคนอื่น ที่นอกเหนือไปจากพฤติกรรมสองกลุ่มแรก เรียกว่า พฤติกรรมทางสังคม อาทิเช่น การช่วยเหลือผู้อื่น การเบียดเบียนผู้อื่น การพูดปด การโกงใจ การรักษาสื่อเสียงของหมู่คณะ การแสดงความกตัญญู เป็นต้น (นันทิกา, 2528)

บรรดาพฤติกรรมทั้ง 3 กลุ่มใหญ่ข้างต้นนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า พฤติกรรมทางสังคมนั้น เป็นพฤติกรรมที่ทุกคนต้องแสดงออกต่อกันอยู่ทุกวัน และเป็นสิ่งที่ จะแสดงให้เห็นถึงการมีจริยธรรม ในจิตใจของตนเองอย่างแท้จริง และถ้าทุกคนแสดงพฤติกรรมต่อสังคมในทางที่ดีแล้วนั้นสังคมก็ย่อม จะไม่เกิดปัญหาหรืออาจเกิดได้น้อยมาก เช่น ถ้าทุกคนมีน้ำใจ มีความเชื่อเพื่อเผื่อแผ่ต่อกันมีความ ซื่อสัตย์สุจริตไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกันแล้วสังคมหรือประเทศชาติก็จะมีแต่ความสงบสุขอย่างแน่นอน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาทางด้านพฤติกรรม และแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม โดยเลือกทำการวิจัยกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เพราะเด็กในระดับชั้นนี้กำลังจะก้าวไปสู่ การเป็นผู้ใหญ่ที่สำคัญของสังคม และประเทศชาติต่อไปในอีกไม่ช้า ดังนั้นการที่เราจะรู้ว่าผู้ใหญ่ใน อนาคตนั้นจะมีพฤติกรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมมากน้อยเพียงใดนั้นก็สามารดูได้จากเด็ก ๆ เหล่านี้ และเพื่อเป็นแนวทางในการปลูกฝัง และให้ความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งแก่บุคคล เพื่อให้ บุคคลได้สามารถแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมที่ถูกที่ควรต่อไปในอนาคต และเป็นกำลังสำคัญในการ พัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองและพัฒนาสังคมให้สงบและร่มเย็นตลอดไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรม และแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละตัวแปร อันได้แก่ เพศ ระดับชั้นของนักเรียน ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพหลักของครอบครัว รายได้ของครอบครัว

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1.3.1 นักเรียนที่มีเพศ ระดับชั้นเรียน ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพหลักของครอบครัว และรายได้ของครอบครัวต่างกัน จะมีพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมแตกต่างกัน

1.3.2 นักเรียนที่มีเพศ ระดับชั้นเรียน ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพหลักของครอบครัว และรายได้ของครอบครัวต่างกัน จะมีแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมแตกต่างกัน

1.4 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

จริยธรรม หมายถึงหลักเกณฑ์ที่บุคคลใช้ในการตัดสินใจว่าพฤติกรรมใดเป็นพฤติกรรมที่ดี - ไม่ดี ถูก - ไม่ถูก และควร - ไม่ควร ปฏิบัติต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสิ่งแวดล้อม

พฤติกรรมจริยธรรม หมายถึงพฤติกรรมที่สามารถตัดสินได้ว่าเป็นพฤติกรรมที่ดี ที่ถูก ที่ควร ปฏิบัติหรือไม่ซึ่งเคยปฏิบัติมาแล้วหรือปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

แนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมจริยธรรมที่บุคคลจะกระทำเมื่อมีโอกาสหรือคิดว่าจะกระทำในอนาคต

พฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุคคลและกลุ่มบุคคลที่แสดงออกเพื่อโต้ตอบกับบุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่นในสังคม ในทางที่ดี ที่ถูก ที่ควร สำหรับการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง

1) **ความซื่อสัตย์** ประกอบด้วย การไม่พูดปด การรักษาสัญญา การไม่ให้ร้ายป้ายสีผู้อื่น การไม่ลักขโมย และการไม่ประจบสอพลอ

2) **ความเสมอภาค/ความยุติธรรม** ประกอบด้วย ความเสมอภาคระหว่างเพศ การปฏิบัติต่อคนรวยดีกว่าคนไม่รวย การปฏิบัติต่อคนที่ตนพอใจดีกว่าคนที่ตนไม่พอใจ และการเห็นแก่พวกพ้อง

3) **ความเมตตากรุณา** ประกอบด้วย การให้อภัย การเห็นอกเห็นใจ การไม่เบียดเบียน และการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น

4) **การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม** ประกอบด้วย การรักษาระเบียบวินัย การบำเพ็ญประโยชน์ การรักษาสมบัติของส่วนรวมและการรักษาชื่อเสียงของหมู่คณะ

5) พฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมด้านอื่นๆ ได้แก่ การแสดงความกตัญญูทดแทนที่ การเคารพผู้อาวุโส การเกรงใจ จริยธรรมทางเพศ

นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย คือ มัธยมศึกษาปีที่ 4, ปีที่ 5 และปีที่ 6 ในเขตสุขภาพิบาลจังหวัดขอนแก่น

1.5 ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย

1.5.1 ประชากรที่ศึกษาเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตสุขภาพิบาล จังหวัดขอนแก่น

1.5.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2536 ซึ่งสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two Stage Cluster Sampling)

1.5.3 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1.5.3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่

- เพศ จำแนกเป็น นักเรียนชาย และนักเรียนหญิง
- รายได้ของครอบครัว จำแนกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับสูงเงินเดือนมากกว่า 8,000 บาท ระดับกลางเงินเดือนระหว่าง 6,000 - 8,000 บาท และระดับต่ำเงินเดือนน้อยกว่า 6,000 บาท
- อาชีพหลักของครอบครัว จำแนกเป็น รับราชการ, ใช้แรงงาน (ชาวนา ชาวไร่ กรรมกร), ประกอบธุรกิจการค้า และลูกจ้างเอกชน
- ระดับชั้นของนักเรียน จำแนกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับชั้น ม.4, ระดับชั้น ม.5 และระดับ ชั้น ม.6
- ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำแนกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับสูงได้คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.00 - 4.00, ระดับปานกลางได้คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.00 - 2.99 และ ระดับต่ำได้คะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00

1.5.3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ พฤติกรรมจริยธรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมของนักเรียน

1.6 ข้อตกลงเบื้องต้น

การเก็บรวบรวมข้อมูลกระทำโดยใช้แบบสอบถามให้ผู้ตอบ ตอบอย่างเสรีตามสำนึกโดยไม่ต้องเขียนชื่อ เพื่อช่วยลดความหวาดระแวงของผู้ตอบและทำให้ผู้ตอบกล้าตอบตามความรู้สึกที่แท้จริง

ของตนมากขึ้น

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 เพื่อเป็นประโยชน์ในการให้การศึกษาในด้านจริยธรรม และการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมให้เหมาะสมกับระดับวุฒิภาวะของเด็ก เช่น ในวิชาจริยศึกษา เป็นต้น

1.7.2 เพื่อเป็นแนวคิดพื้นฐานในการนำไปใช้ฝึกอบรมจริยศึกษา หรือจัดหลักสูตรการเรียนการสอนจริยศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน

1.7.3 ช่วยให้ทราบพฤติกรรม และแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมของนักเรียนในสังคมไทยปัจจุบันว่าแตกต่างจากสังคมในอดีตหรือไม่ อย่างไร

1.7.4 ช่วยให้ทราบถึงองค์ประกอบ หรือตัวแปรที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้นักเรียนมีพฤติกรรม และแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมแตกต่างกัน เพื่อจะได้ป้องกันและแก้ไขได้ถูกทาง เช่น จากผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนที่เรียนเก่งนั้น มีพฤติกรรมจริยธรรมในด้านความซื่อสัตย์ต่ำสุด ดังนั้นจะได้หาทางแก้ไขในจุดนี้โดยตรง และป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นอีกต่อไป เป็นต้น

1.7.5 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเด็กมากขึ้น

1.7.6 เป็นประโยชน์แก่การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับจริยธรรมต่อไป